

สนค. ศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนา อุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) สินค้าศักยภาพในยุคดิจิทัล

นายันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า สนค. เล็งเห็นความสำคัญของอุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) ที่เข้ามามีต่อชีวิตประจำวัน ธุรกิจ และการให้บริการมากขึ้น สนค. จึงได้จัดทำรายงานข้อเสนอแนะ เรื่อง “อุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices): สินค้าศักยภาพในยุคดิจิทัล” โดยศึกษาอุปกรณ์ที่สวมใส่ติดร่างกาย (Wearable Devices) และ อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน (Home Appliances) พบว่า อุปกรณ์อัจฉริยะมีแนวโน้มเติบโตสูง เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย การขยายตัวของเมือง และพฤติกรรมผู้บริโภคที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

ผอ.สนค. อธิบายว่า อุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Devices) คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสามารถประมวลผลโดยอัตโนมัติ สามารถรับรู้และตอบสนองต่อบริบทผ่านเซ็นเซอร์ และเชื่อมต่อเครือข่ายได้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ ทำให้สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ อุปกรณ์สวมใส่ติดร่างกาย (Wearable Devices) เช่น แหวน สร้อย/นาฬิกาข้อมือ และแว่นตา และอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน (Home Appliances) เช่น อุปกรณ์ทำความสะอาด เครื่องครัว กล้องวงจรปิด และกลอนประตู

ตลาดอุปกรณ์อัจฉริยะทั่วโลกมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยบริษัทวิจัยการตลาด Virtue Market Research รายงานว่า ในปี 2565 ตลาดอุปกรณ์อัจฉริยะทั่วโลกมีมูลค่า 4.9 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าจะในช่วงปี 2565 – 2573 จะเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี และจากการศึกษาสถานการณ์การค้า ของ สนค. พบว่า ในปี 2567 การนำเข้าอุปกรณ์อัจฉริยะทั่วโลก มีมูลค่า 5.34 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 จากปีก่อนหน้า ประเทศที่นำเข้าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และเนเธอร์แลนด์ ในขณะที่ไทยนำเข้าเป็นอันดับที่ 27 ของโลก และการส่งออกอุปกรณ์อัจฉริยะของโลก ในปี 2567 มีมูลค่า 5.41 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.94 จากปีก่อนหน้า ประเทศที่ส่งออกอุปกรณ์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา และเนเธอร์แลนด์ ซึ่งแหล่งส่งออกค่อนข้างกระจุกตัว ในขณะที่ไทยส่งออกมากเป็นอันดับที่ 9 ของโลก

นอกจากนี้ สนค. ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันธุรกิจอุปกรณ์อัจฉริยะ ใน 4 ประเทศ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และเกาหลีใต้ พบว่า ทุกประเทศมีการกำหนดนโยบายที่ช่วยสนับสนุนธุรกิจอุปกรณ์อัจฉริยะและส่งเสริมการบริโภค อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล การส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาบุคลากร ควบคู่กับการสนับสนุนเปลี่ยนเครื่องใช้ในบ้านให้เป็นอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน ในขณะที่จีนมีกรอบยุทธศาสตร์ Made in China 2025 (MiC2025) ที่ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 สาขา ซึ่งรวมถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์อัจฉริยะ และแผนปฏิบัติการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านคุณภาพสูง ที่มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์ไฟฟ้าส่องสว่าง ให้เป็นผลิตภัณฑ์อัจฉริยะ สร้างระบบนิเวศบ้านอัจฉริยะ และสนับสนุนการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สหรัฐอเมริกาออกกฎหมาย CHIPS and Science Act 2022 สำหรับสนับสนุนการผลิตเซมิคอนดักเตอร์ในประเทศ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของอุปกรณ์อัจฉริยะทุกชนิด ผ่านการวิจัยและพัฒนา การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาบุคลากร และแผนปฏิบัติการ Winning the Race: America’s AI Action Plan ในการสนับสนุนพัฒนาชิปและซอฟต์แวร์ AI ขั้นสูง และปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อ

อุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์มากขึ้น เยอรมนีมีแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาวในการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) เพื่อพัฒนาโรงงานอัจฉริยะ (Smart Factory) ที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) และเซ็นเซอร์อัจฉริยะ และยุทธศาสตร์ National Digital Decade Strategic Roadmap (ค.ศ. 2024 – 2030) เพื่อเร่งการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและทักษะดิจิทัลของประเทศ และเกาหลีใต้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านดิจิทัล Digital New Deal 2.0 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการสาธารณะอัจฉริยะ กำหนดมาตรฐาน KC Certification เพื่อรับรองความปลอดภัยของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และส่งเสริมการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน โดยสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ที่ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพพลังงานสูง

สำหรับประเทศไทย มียุทธศาสตร์ แนวนโยบาย และกิจกรรมหลากหลาย ที่ช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะของไทย อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) และยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุน 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งทำให้การค้ำอุปกรณ์อัจฉริยะของไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 การค้ำอุปกรณ์อัจฉริยะของไทยมีมูลค่า 2.46 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.20 จากปีก่อนหน้า และในช่วงปี 2565 – 2568 เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 22.70 ต่อปี โดยไทยเกินดุลการค้ามาโดยตลอด และจากการเปรียบเทียบดัชนีความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ใน 2 ช่วงเวลา (ช่วงปี 2563 – 2567 เทียบกับช่วงปี 2558 – 2562) พบว่า **ไทยมีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกอุปกรณ์อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ทั้งในภาพรวมและในหลายตลาด** ทั้งนี้ ตลาดที่น่าสนใจที่ควรผลักดันการส่งออกอุปกรณ์อัจฉริยะของไทย อาทิ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ แคนาดา เม็กซิโก สหราชอาณาจักร จีน ฮองกง เยอรมนี และฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ไทยจำเป็นต้องส่งเสริมการค้า เพื่อรักษาตลาด อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ และรัสเซีย

ผอ.สนค. กล่าวทิ้งท้ายว่า การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุปกรณ์อัจฉริยะไทย ให้ครอบคลุมทุกมิติด้วย 6 แนวทาง ได้แก่ (1) บูรณาการนโยบาย การดำเนินงาน และข้อมูล ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (2) กำหนดแนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจหมุนเวียน (3) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานไทย เพื่อเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานที่น่าเชื่อถือ (4) จัดทำมาตรการขยายอุปสงค์ภายในประเทศ (5) เร่งเจรจาการค้า เพื่อสร้างหุ้นส่วนการค้าเชิงยุทธศาสตร์ กระจายความเสี่ยง และขยายโอกาสทางการค้า และ (6) เพิ่มความเข้มงวดในการเฝ้าระวังสินค้าสวมสิทธิ และการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในประเทศ ซึ่งแนวทางเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกหน่วยงาน เพื่อพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันธุรกิจอุปกรณ์อัจฉริยะของไทยอย่างยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

1 พฤษภาคม 2569